-The Man Who στο θέατρο Πορεία-

The Theatre Who

της Ειρήνης Μ. Μουντράκη

Η παράσταση που παρουσιάζεται από τις 25 Νοεμβρίου στο θέατρο Πορεία εντάσσεται στις προσπάθειες της εταιρίας θεάτρου Δόλιχος για ένα άνοιγμα, μια σταθερή επικοινωνία και συνδιαλλαγή με τα θεατρικά δρώμενα του εξωτερικού. Στο πλαίσιο αυτής της πρωτοβουλίας ο καλλιτεχνικός διευθυντής της, Δημήτρης Τάρλοου, ανέθεσε στην Renate Jett την σκηνοθεσία της παράστασης The man who, μια σύνθεση δεκαεπτά εικόνων.

Ο Peter Brook και η Marie-Helene Estienne δουλεύοντας πάνω στο βιβλίο του νευρολόγου Oliver Sacks *Ο άνθρωπος που μπέρδεψε τη γυναίκα του με ένα καπέλο και άλλες κλινικές ιστορίες* προχώρησαν στη δημιουργία ενός θεατρικού έργου, ή μάλλον για την ακρίβεια, σκηνών, με αφορμή κλινικές περιπτώσεις. Το 1994 μάλιστα ο ίδιος ο Μπρουκ σκηνοθέτησε τη θεατρική αυτή σύνθεση στη Ζυρίχη στην αγγλική γλώσσα. Την μετάφραση για την ελληνική παράσταση έκανε ο Δημήτρης Τάρλοου με εξαίρεση τη σκηνή της Ιδιολέκτου, τη μετάφραση της οποίας υπογράφει ο Στρατής Πασχάλης.

Άνθρωποι με βλάβη στον πρόσθιο λοβό, με αυτισμό, με οπτική αγνωσία, με αμνησία, με επιληψία, με ημισωματοαγνωσία, με σύνδρομο Tourette με απροσεξία, με απώλεια ιδιοδεκτικής αισθητικότητας, με τικ, με αφασία, με ψυχική τύφλωση, με ψευδαισθήσεις είναι οι ήρωες. Οι πέντε ηθοποιοί της παράστασης, ο Δημήτρης Τάρλοου, ο Γρηγόρης Γαλάτης, ο Βασίλης Καραμπούλας, ο Μανώλης Μαυρομματάκης και ο Δημοσθένης Παπαδόπουλος σε μια συνεχή εναλλαγή ρόλων, διασχίζουν τα σκοτεινά μονοπάτια του νου αναζητώντας διεξόδους και λίγο μετά μετατρέπονται σε γιατρούς που ψάχνουν τρόπους να κατανοήσουν και να βοηθήσουν τους ασθενείς τους για να επιστρέψουν μετά στην πρότερη κατάσταση τους. Όλοι τους έχουν εργαστεί επισταμένως πάνω στις ειδικές περιπτώσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν και έχουν δημιουργήσει έναν κοινό τρόπο προσέγγισης που βοηθά στη δημιουργία μιας συνέχειας απολύτως απαραίτητης στην παράσταση αφού η έλλειψη αμιγούς θεατρικού κειμένου είναι αισθητή. Η προσέγγιση τους ξεκινά από την κατάβαση στις εσωτερικές τους λειτουργίες και αποσκοπεί στην ανάδυση αισθημάτων, αντιδράσεων και εκφράσεων.

Εξαιρετική και πολύτιμη για το αποτέλεσμα αυτό είναι η εργασία της σκηνοθέτιδας και των ηθοποιών που έχει γίνει πάνω στις ιατρικές περιπτώσεις που αντιμετωπίζουν σκηνικά. Τα ψυχολογικά και ιατρικά τεστ, οι αντιδράσεις των ασθενών, ο χειρισμός τους από τους γιατρούς και η παρουσίαση τους είναι όχι μόνο ακριβή αλλά εξαντλητικά προσεγμένα. Για την κατανόηση και απόδοση τους άλλωστε οι συντελεστές συνεργάστηκαν με έναν εντυπωσιακό αριθμό ειδικών.

Η αυστριακή Jett, έχοντας μόλις τρεις σκηνοθεσίες στο ενεργητικό της, συνέθεσε μια παράσταση που αποσκοπούσε σε αυτήν ακριβώς την κατάβαση στον μύχιο κόσμο της ανθρώπινης ύπαρξης χωρίς όμως να αναζητά την ανεύρεση αιτίων και απαντήσεων. Αποδέχεται την κατάσταση αυτών των περιπτώσεων ως μια άλλη όψη της πραγματικότητας και δεν εξαντλείται σε προσπάθειες αποκωδικοποίησης και ερμηνείας. Επικέντρωσε τις δυνάμεις της στην εργασία με το σώμα και τον ρυθμό αλλά στις ικανότητες των ηθοποιών εντοπίζεται κυρίως η θετική σκηνική πραγμάτωση.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει το σκηνικό περιβάλλον που διαμόρφωσε η Sylvia Weber όπου κυριαρχεί το νερό και το αλάτι. Σαν μια αναφορά στα στοιχεία της φύσης, στη θάλασσα αλλά και στο νερό που αποτελεί το 78% του εγκεφάλου. Στη ρευστότητα του υγρού στοιχείου σε συνάρτηση με τη ρευστότητα του νου. Αλλά και στον καθαρτικό χαρακτήρα του νερού. Ένας χώρος οριοθετημένος μεν αλλά αποτελούμενος από μικρούς κόκκους που η διάσπαση τους

καταστρέφει τη συνέχεια του όπως το ανθρώπινο μυαλό κινδυνεύει να χάσει τη συνοχή του με την παραμικρή ανατροπή.
Οι φωτισμοί που σχεδίασε η Μελίνα Μάσχα έδεσαν τα στοιχεία του σκηνικού χώρου και τον ανέδειξαν. Το video της παράστασης που έκανε ο Γιάννης Γαϊτανίδης επέτεινε τη δραστικότητα του κειμένου σε σημεία και συνεργάστηκε άψογα με τους φωτισμούς.
Το πρόγραμμα της παράστασης (που περιέχει και το κείμενο) εναρμονίζεται με την αισθητική της παράστασης.

Περιοδικό ΑΝΤΙ, τεύχος 857, Παρασκευή 16 Δεκεμβρίου 2005